

עֲשׂוּ הוּא אָדוֹם (בראשית לו א), מָרָה גִּזּוֹן יָרוֹק, טָחוּל
 גִּזּוֹן שָׁחֹר, וְעָלִיָּה אֶתְמַר (שם כז א) וַתִּכְהִינּוּ עֵינָיו
 מִרְאוֹת, וְסִמְנֵיךְ בְּאֵלֶיךָ גִּזּוֹנֵיךְ שְׁקֵעֵרוֹת (ויקרא יד לו)
 יִרְקַרְקַת אוֹ אֲדַמְדָּמֹת וּמִרְאֵיהֶן שָׁפַל מִן הַקִּיר,
 שָׁפַל הוּא גִּזּוֹן אוֹכֵם, דְּאֶתְמַר (דף ג ע"א) בֵּיה (שם יג כא),
 וְשִׁפְלָה אֵינְנָה מִן הָעוֹר וְהִיא בְּהָהּ, וְאִיהִי שִׁפְלוֹת
 דְּנִשְׁמָתָא בְּנוֹפָא גִּר (ג"א פד) נִשְׁמָתָא וְרוּחָא וְנִפְשָׁא
 אֶתְגַּלְיִין בְּכַבֵּד מָרָה וְטָחוּל, פֶּל אֵינּוֹן אַבְרִי דְּגוֹפָא
 דְּאֵינּוֹן עָמָא קְדִישָׁא, פֶּלְהוּ דְּחֶקֶן בְּמִרְיָו, בְּגִין
 דְּנִשְׁמָתָא אֶתְרָא דִּילָהּ מוּחָא, יוֹנָה קְדִישָׁא,
 נִשְׁמָתָא נִשְׂרָא, דְּבְהֵאִי יוֹנָה אֶתְפְּרִנְסַת, בְּכַמָּה
 צְלוֹתִין וּפּוֹלְחָנִין, סְפִינָה דִּיוֹנָה קְרַקְפָּתָא, וְכַמָּה
 מְמַנָּן אִית בְּהֵאִי סְפִינָה דְּמִנְהִיגִין לָהּ, וְאֵינּוֹן אוֹדְגִין
 עֵינִין חוֹטְמָא פּוּמָא, שְׁבַע מְמַנָּן אֵינּוֹן, וְסִלְקִין
 לְשַׁבְעִים לָשׁוֹן דְּהוּוּ בְּסְפִינָה דִּיוֹנָה.

 לשון הקודש

וטחול, כל אותם איברי הגוף, שהם העם
 הקדוש, כלם דחוקים במרירות, משום
 שהנשמה, המקום שלה במה, יונה
 קדושה, נשמה, נשר, שפינה הוא
 מתפרנסת בכמה תפלות ועבודות.
 הספינה של היונה קרקפת, וכמה ממנים
 יש בספינה הוא שמנהיגים אותה, והם
 אננים עינים חטים ופה, שבעה ממנים

עשו הוא אדום, מרה גזון ירוק, טחול גזון
 שחר, ועליה נאמר ותכהינן עיניו מראות,
 וסימניך בגננים הללו, שקערורת ירקרקת
 או אדמדמות ומראיהן שפל מן הקיר.
 שפל הוא גזון שחר, שנאמר בו ושפלה
 איננה מן העור והיא בהה, והיא
 השפלות של הנשמה בגוף, גר, (פאשר)
 נשמה ורוח ונפש מתגלים בכבד מרה

ויונה איהי עלותא שכינתא תתאה, נשרא
 דאתפרנסת בה דא שכינתא עלאה, אם
 ישראל לא משתדלין בצלותין ובעותין ופולחנין
 דנשרא דאיהי ריאה, מיך ויהו"ה הטיל רוח
 גדולה אל הים (יונה א ד), דאיהי רוח סערה, רוח
 יהו"ה תניחהו בקדמיתא, רוח דנשיב בכנפי
 נשרא דאיהו עמודא דאמצעיתא, דביה פרח
 נשרא באינון תרין שפון, רוח דנשיב בכלהו דא
 רוח דחוטמא.

האי רוח בכל אתר דאיהו שכינתא עלאה
 ותתאה תמן אשתכחו, איהו ו' דנשיב בכנפי
 ריאה, ועל לבא דתמן נר יהו"ה, דא נשמתא
 במוחא, רוח בכנפי ריאה, נפש בלבא, ולזמנין
 תלת בתלת מוחין, ומחשבה רכיב עליהו דאיהו

 לשון הקודש

שהוא העמוד האמצעי, שבו פורת הנשר
 באותם שתי שפתים, הרוח שנושב
 בכלם זו רוח החטם.

הרוח הזו, בכל מקום שהשכינה
 העליונה והתחתונה שם נמצאות, הו'
 נושב בכנפי ראה, ועל הלב ששם נר
 יהו"ה, זו הנשמה בפתח, הרוח בכנפי
 ראה, הנפש בלב, ולפעמים שלש
 בשלשת המחות, והמחשבה רוכבת

הם, ועולים לשבעים לשון שהיו בספינה
 של יונה.

ויונה היא תפלה, שכינה תחתונה,
 הנשר שמתפרנס בה זו שכינה עליונה.
 אם ישראל לא משתדלים בתפלות
 ובקשות ועבודות, של הנשר שהוא ראה,
 מיך ויהו"ה הטיל רוח גדולה אל הים,
 שהיא רוח סערה, רוח יהו"ה תניחהו
 בראשונה, רוח שנושבת בכנפי הנשר

אדם, והכי תלת בלב, ג"ר ג"שמה ר"וח.

רוחא דנשיב בהון ג"ר בתרי בתי לבא, ואינון
נפ"ש ורו"ח, סימן ג"ר, והאי ו' איהו
דנשיב בדרועין בשית פרקין דלהון, ואיהו נשיב
בתרין שוקין בשית פרקין, דאתמר בהון (שיר ה
טו) שוקיו עמודי שש, ועליה אתמר (ישעיה יא ב) ונחה
עליו רוח יהו"ה.

כד אברין דגופא מתנהגין בהאי רוחא באורייתא
קדישא בפקודין דאורייתא, ספינה מתנהגא
לכל סטרא דבעי בר נש, כמה דאת אמר (יחזקאל א
יב) אל אשר יהיה שמה הרוח ללקת ילכו, דספינה
איהי רישא ואיהי לבא ואיהי גופא.

ואם אברין דגופא דאינון מארי ספינה דאינון
עמא קדישא, לא מתנהגין באורייתא

לשון הקודש

יהו"ה.

עליהם, שהוא אדם, וכך שלש בלב, ג"ר
ג"שמה ר"וח.

בשאיברי הגוף מתנהגים ברוח הזו של
התורה הקדושה, במצוות התורה,
הספינה מתנהגת לכל צד שרוצה
האדם, כמו שנאמר אל אשר יהיה שמה
הרוח ללקת ילכו, שהספינה היא הראש
והיא לב והיא הגוף.

הרוח שנושב בהם ג"ר בשני בתי הלב,
והם נפ"ש ורו"ח, סימן ג"ר, והו' הזו הוא
שנושב בדרועות, בששת הפרקים
שלדם, והוא נושב בשתי השוקים
בששת הפרקים, שנאמר בהם שוקיו
עמודי שש, ועליו נאמר ונחה עליו רוח

ואם איברי הגוף, שהם בעלי הספינה,

דַּאִיהִי נְשַׁמְתָּא וּבְמִצּוֹה דַּאִיהִי נִפְשָׂא, פְּרַח רוּחָא
 מִבִּינֵיהוּ, בְּהֵהוּא זְמַנָּא ^(יונה א ד) וַיְהוֹ"ה הַטִּיל רוּחַ
 גְּדוּלָה עַל הַיָּם, דַּאִיהִי רוּחַ סְעָרָה, דַּאִיהִי גִזְרַת
 דִּינָא קִשְׂיָא, דְּסְעָרָה גּוֹפִיָּה דְּבַר נֶשׁ דַּאִינוּן
 יִשְׂרָאֵל, וַיִּשְׂרָאֵל אֵינוּן בְּסְעָרָה, וְהֶאֱנִיָּה דַּאִיהִי
 גּוֹפָא חֲשֻׁבָה לְהַשְׁבֵּר.

בֵּיהּ זְמַנָּא וַיּוֹנֶה יָרֵד אֶל יִרְכְּתֵי הַסְּפִינָה ^(שם ה) דַּא
 שְׂכִינְתָּא תַתְּאָה, דַּאֲתַמַּר בָּהּ ^(רות ג ז) וַתִּגַּל
 מַרְגְּלוֹתֶיהּ וַתִּשְׁכַּב, שְׂכִיבַת לְעַפְרָא, וְדַא אִיהוּ ^{(יונה}
^{א ה)} וַיִּשְׁכַּב וַיִּירָד, וְאִמְאֵי נָפְלַת, בְּגִין דְּפִרַח מִינָהּ
 רוּחָא דַּאִיהוּ עֲמוּדָא דַּאֲמַצְעִיתָא דְּסַמִּיךְ לָהּ, וְאִיהִי
 נָפְלַת, וּבְהֵהוּא זְמַנָּא אַתְּמַר בָּהּ ^(איכה א א) אֵיכָה
 יִשְׁבָּה בְּדָד, וּמֵאן גָּרִים נְחִיתוּ דִּילָהּ, בְּגִין דְּכִטְּלוּ
 יִשְׂרָאֵל אֲזַרְיִיתָא וּמִצּוֹה, בְּהֵהוּא זְמַנָּא דַּאִיהִי נְחִתַת

לשון הקודש

הספינה, זו שכינה התחתונה, שנאמר
 בה ותגל מרגלותיו ותשכב, שוכבת
 לעפר, וזהו וישכב וירדם. ולמה נפלה?
 משום שפרחה ממנה הרוח, שהיא
 העמוד האמצעי שסומך אותה, והיא
 נפלה, ובאותו זמן נאמר בה איכה ישבה
 בדה, ומי גרם את הירידה שלה? משום
 שבטלו ישראל תורה ומצוה. באותו
 הזמן שהיא יורדת בין הרגלים, ישראל

שהם העם הקדוש, לא מתנהגים בתורה
 שהיא נשמה, ובמצוה שהיא הנפש,
 פורח הרוח מביניהם, ובאותו זמן ויהו"ה
 הטיל רוח גדולה על הים, שהיא רוח
 סערה, שהיא גזרת הדין הקשה,
 שמסעירה את גוף האדם, שהם ישראל,
 וישראל הם בסערה, והאניה, שהיא
 הגוף, חשבה להשבר.
 באותו זמן - ויונה ירד אל ירכתי

בין רגליו, ישראל בנהא אינון מהודקין בין רגליו,
 ואינון במרעין במכתשין, בטהוא זמנא דגופא בבי
 מרעין דאינון ישראל, ושכינתא עמהון דאיהי יונה,
 מה פתיב ביה (יונה א 1) ויקרב אליו רב החובל, תהוא
 דחביל בשרא בבי מרעא.

ועוד מאן רב החובל תהוא דאתמר ביה (שמות כב
 כה) אם חבול תחבול שלמת רעד, חבול
 בבית ראשון, תחבול בבית שני, ואיהו רב דכל
 מנהיגי ספינה, ומה אמר ליה (יונה א 1) קום קרא אל
 אלהיך, דהא דינין קא אתיין עלך ועל בניה, הא
 מארי דחובין מתפנשין, דאינון סחרין לספינה
 דילך דאינון רוחין בישון, אסתפל בזכוון דילך,
 באלין אברים דמשתדלין באורייתא ובפקודין
 טבין, ויחזירו שכינתא עלאה דאיהי תיובתא עלך,
 ואיהי אגנת עלך, דעלה אתמר (דברים לב יא) בנשר

לשון הקודש

בבית ראשון, תחבל בבית שני, והוא
 גדול כל מנהיגי הספינה, ומה אומר לו?
 קום קרא אל אלהיך, שהרי הדינים
 באים עליך ועל בניה. הרי פעלי החובות
 מתפנסים, שהם סוכבים את הספינה
 שלך, שהם הרוחות הרעות, הסתפל
 בזכותיך, באותם איברים שמתעסקים
 בתורה ובמצוות טובות, ויחזירו את

בניה לחוצים בין הרגלים, והם במחלות
 ובמכות, באותו הזמן שהגוף בבית
 המחלות שהם ישראל, והשכינה עמהם
 שהיא יונה, מה פתוב בו? ויקרב אליו
 רב החובל, אותו שמחבל בפשר בבית
 המחלה.
 ועוד, מי הוא רב החובל? אותו שנגאמר
 בו אם חבל תחבל שלמת רעד, חבל

יַעִיר קִנּוּ דָּא יְרוּשָׁלַם, עַל גּוּזְלֵי יְרֵחָף (שם) דְּאֵינוּן
 יִשְׂרָאֵל, יַפְרוּשׁ בְּנַפְיּוֹ עַלְיָהּוּ בְּשַׁבְתָּא וְיִמִּין טָבִין,
 וּבְגִינָה מְבָרְכִין בְּהוּן (דף נג ע"ב) בְּרוּךְ אַתָּה יְהו"ה
 הַפּוֹרֵם סֶבֶת שָׁלוֹם, וּבְזִמְנָא דְּפְרִישַׁת גְּדַפְחָא עַל
 יִשְׂרָאֵל אַתְּמַר (דברים לב יא) יִקְחָהּוּ יִשְׁאָהוּ עַל אֲבָרְתוֹ,
 כְּמָה דְּאוּקְמוּהוּ (שמות יט ד) וְאִשָּׂא אֶתְכֶם עַל בְּנֵפֵי
 נְשָׂרִים וְכוּ', וּבְגִין דָּא קוּם קָרָא אֵל אֱלֹהֵיךָ דְּאֵיהִי
 שְׂכִינְתָּא עֲלָתָהּ, דְּאֵיהִי תִּיּוּבְתָּא דִּילָךְ, וְתוּב בְּהַ
 לְמַאֲרָךְ דְּאֵיהִי קוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא, אֶסְתַּפֵּל דְּשַׁפְחָה
 בִּישָׂא שְׁלֵטָא עֲלָךְ דְּאֵיהִי טַפְּהַ סְרוּחָה, וְעֲלָהּ
 אַתְּמַר (איוב א ז) וַיֹּאמֶר יְהו"ה אֵל הַשָּׁטָן מֵאִין תְּבֵא,
 דְּכָל חוּבִין אֵינוּן מֵאֲבָרִין דְּטַפְּהַ סְרוּחָה, דְּבְגִינָה
 אַתְּמַר לְגַבֵּי תִּיּוּבְתָּא מֵאִין בָּאתָ מִטַּפְּהַ סְרוּחָה,
 וַיַּחְתְּרוּ הָאֲנָשִׁים לְהַשִּׁיב אֵל הַיַּבְשָׁה (יונה א יג)

לשון הקודש

נְשָׂרִים וְכוּ', וּמִשּׁוּם זֶה קוּם קָרָא אֵל
 אֱלֹהֵיךָ, שֶׁהִיא שְׂכִינָה עֲלִיוֹנָה, שֶׁהִיא
 הַתְּשׁוּבָה שְׁלָךְ, וְשׁוּב בְּהַ לְרִבּוּנָךְ שֶׁהוּא
 הַקְּדוּשָׁא בְּרוּךְ הוּא, הַסְתַּפֵּל שֶׁשַׁפְּחָה רָעָה
 שׁוֹלֶטֶת עֲלֶיךָ, שֶׁהִיא טַפְּהַ סְרוּחָה, וְעֲלֶיךָ
 נֹאמֵר (איוב א) וַיֹּאמֶר ה' אֵל הַשָּׁטָן מֵאִין
 תְּבֵא. שְׂכֵל הַחֲמָאִים הֵם מֵאֲבָרִים שֶׁל
 טַפְּהַ סְרוּחָה, שֶׁבְּגִלְגָּלָה נֹאמֵר לְרִשְׁעִים
 מֵאִין בָּאתָ? מִטַּפְּהַ סְרוּחָה. וַיַּחְתְּרוּ

הַשְּׂכִינָה הַעֲלִיוֹנָה, שֶׁהִיא תְּשׁוּבָה, עֲלֶיךָ,
 וְהִיא הַגְּנָה עֲלֶיךָ, שֶׁעֲלֶיךָ נֹאמֵר בְּנֶשֶׁר
 יַעִיר קִנּוּ, זֶה יְרוּשָׁלַם, עַל גּוּזְלֵי יְרֵחָף,
 שֶׁהֵם יִשְׂרָאֵל, יַפְרוּשׁ בְּנַפְיּוֹ עַלְיָהֶם,
 בְּשַׁבַּת וְיָמִים טוֹבִים, וּבְגִלְגָּלָה מְבָרְכִים
 בְּהֵם, בְּרוּךְ אַתָּה יְהו"ה הַפּוֹרֵם סֶבֶת
 שָׁלוֹם. וּבְזִמְנָן שֶׁפּוֹרְשֶׁת בְּנַפְיָהּ עַל
 יִשְׂרָאֵל, נֹאמֵר יִקְחָהּוּ יִשְׁאָהוּ עַל אֲבָרְתוֹ,
 כְּמוֹ שֶׁבְּאֲרוּחָהּ וְאִשָּׂא אֶתְכֶם עַל בְּנֵפֵי

בְּתִינֻכְתָּא, וְלֹא יִכְלוּ כִּי הֵימ, דְּאִיהוּ גְזֵרַת דִּינָא,
הוּלְךָ וְסוּעַר עֲלֵיהֶם.

בְּהֵהוּא זְמַנָּא וַיִּמַן יְהו"ה דָּג גְּדוֹל לְבַלּוּעַ אֶת
יוֹנָה (שם ב א), דָּא גְלוּתָא קְדַמָּאָה, דְּאֶתְמַר
בִּיהּ וַיּוֹנָה יָרַד אֶל יַרְכְּתֵי הַסְּפִינָה, וְדָא הוּא (בראשית
מו ד) אֲנֹכִי אֵרַד עִמָּךְ מִצְרִימָה, כְּמָה דְּאוּקְמוּהוּ בְּכָל
אֲתַר דְּגָלוּ יִשְׂרָאֵל שְׂכִינְתָּא עִמָּהוֹן, קְלַקְלוּ יִשְׂרָאֵל
עוֹבְדֵי־הוֹן, בִּיהּ זְמַנָּא אֶתְמַר בְּהוֹן (שמות א ח) וַיִּקָּם
מֶלֶךְ חָדָשׁ עַל מִצְרַיִם, וְדָא פְרַעֲה, עֲלִיהּ אֶתְמַר
וַיִּמַן יְהו"ה דָּג גְּדוֹל לְבַלּוּעַ אֶת יוֹנָה, דְּבָעָא לְבַטְלָא
יִשְׂרָאֵל מִעֲלָמָא, הֵדָא הוּא דְכְתִיב (שם כב) כָּל הַבֶּן
הַיְלֹוד הַיְאוּרָה תִשְׁלִיכוּהוּ, לְקַבְלִיהּ וַיִּמַן יְהו"ה דָּג
גְּדוֹל לְבַלּוּעַ אֶת יוֹנָה, לְקַטְלִיהּ, לְבַלּוּעַ יוֹנָה לֹא
כְתִיב, אֶלָּא לְבַלּוּעַ אֶת יוֹנָה, אֶת אֲתָא לְרַבּוֹת
רַעֲיָא מְהֵימְנָא דְעֵתִיד לְאֲתִיחְבָּא אוּרִייתָא עַל

לשון הקודש

הַאֲנָשִׁים לְהָשִׁיב אֶל הַיְבֻשָּׁה, בְּתִשׁוּבָה,
וְלֹא יִכְלוּ כִּי הֵימ, שְׁהוּא גְזֵרַת הַדִּין,
הוּלְךָ וְסוּעַר עֲלֵיהֶם.
בְּאֹתוֹ זְמַן וַיִּמַן יְהו"ה דָּג גְּדוֹל לְבַלּוּעַ
אֶת יוֹנָה, זו גְלוּת רֵאשׁוּנָה, שְׁנַאמַר בּו
וַיּוֹנָה יָרַד אֶל יַרְכְּתֵי הַסְּפִינָה, וְהוּ אֲנֹכִי
אֵרַד עִמָּךְ מִצְרִימָה, כְּמוֹ שְׂבִאֲרוּהוּ, בְּכָל
מְקוֹם שְׁגָלוּ יִשְׂרָאֵל - שְׂכִינָה עִמָּהֶם,

קְלַקְלוּ יִשְׂרָאֵל מִעֲשִׂיהֶם, בְּאוֹתוֹ זְמַן
נְאֻמַר בְּהֶם וַיִּקָּם מֶלֶךְ חָדָשׁ עַל מִצְרַיִם,
וְהָ פְרַעֲה, שְׁעֲלִיו נְאֻמַן וַיִּמַן יְהו"ה דָּג
גְּדוֹל לְבַלּוּעַ אֶת יוֹנָה, שְׂרַעְצָה לְבַטֵּל אֶת
יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם, וְהוּ שְׂכַתּוּב כָּל הַבֶּן
הַיְלֹוד הַיְאוּרָה תִשְׁלִיכוּהוּ, כְּנִגְדּוֹ וַיִּמַן
יְהו"ה דָּג גְּדוֹל לְבַלּוּעַ אֶת יוֹנָה, לְהַרְגּוּ.
לֹא כְתוּב לְבַלּוּעַ יוֹנָה, אֶלָּא לְבַלּוּעַ אֶת

ידיה, דאיהי מאל"ף ועד תי"ו, כל אלין גלגולין על ידיה הוו, ודא איהו דג גדול, דאתמר ביה (יחזקאל כט ג) התנין הגדול, איהו דג מצרים, ובת זוגיה דגה (יונה ב ב) ויתפלל יונה אל יהו"ה אלהיו ממעי הדגה, מאן מעי הדגה אלין מצראי.

ועוד וימן יהו"ה דג גדול, דא טחול לילית דאיהי ערב רב מההוא רב החובל (נ"א דא

סמא"ל, דגה דא נח"ש לילית בת זוגיה מההוא רב החובל טחול דאיהו ערב רב) דאתמר ביה (שמות יב לח) וגם ערב רב וכו', וטחול איהו שחוק הכסיל, עליה אתמר (קהלת ז ט) כי הפעם בחיק כסילים ינות, לבלוע את יונה דא נפשא, מסטרא דיליה (שמות ו ט) ולא שמעו אל משה מקצר רוח, ומעבדה קשה מסטרא דכבד, דאתמר ביה (שם ז יד) כבד לב פרעה, תכבד העבודה, (שם ה ט) מסטרא דמרה (שם א יד) וימררו את חיהם.

לשון הקודש

לילית, שהיא ערב רב, מאותו רב החובל (זה סמא"ל. דגה זה נח"ש לילית, בת זוגו של אותו רב החובל, טחול, שהוא ערב רב) שנאמר בו וגם ערב רב עלה אתם וכו', וטחול הוא שחוק הכסיל, עליו נאמר כי הפעם בחיק כסילים ינות. לבלוע את יונה, זו הנפש, מהצד שלו – ולא שמעו אל משה מקצר רוח, ומעבדה קשה – מצד הכבד,

יונה. את, בא לרבות את הרועה הנאמן שעתידה להנתן תורה על ידו, שהיא מאל"ף עד תי"ו, כל הגלגולים הללו היו על ידו, וזהו דג גדול, שנאמר בו התנין הגדול, הוא דג מצרים, ובת זוגו דגה, ויתפלל יונה אל יהו"ה אלהיו ממעי הדגה. מי הם מעי הדגה? אלו המצרים. ועוד, וימן יהו"ה דג גדול, זהו טחול,

דג גדול איהו ערב רב, דאינון (נ"א דאיהו) רב
 תחובל, מאן חובל אלא רב מפל מלאכי
 חבלה, איהו חובל, ואיהי חבלה, ערב רב בגין
 דלילית חייבא, דבהון תאבו ישראל וחבילו ית
 בשרייהו באת ברית, אינון רב עלייהו בגלותא,
 ואינון דגה לישראל, ובגין דא אמרו (במדבר יא
 ה) זכרנו את הדגה וכו'.

ובזמנא דנפקו ישראל ממצרים קטיל מנייהו
 סגיאין, ובגלותא בתראה עתיד הקדוש
 ברוך הוא לקטלא לון, ודא איהו (שמות ז יח) והדגה
 אשר ביאר מתה, ויבאש היאור דא אורייתא,
 דאתמר בה (משלי ו כג) ותורה אור, סרת לגבייהו,
 ואתמר בישראל (שמות א כב) כל הבן הילוד היאורה
 תשליכהו, אור איהו ר"ז, היאורה פת זוגיה דתהוא

לשון הקודש

דגה לישראל, ומשום זה אמרו זכרנו את
 הדגה וכו'.

ובזמן שיצאו ישראל ממצרים, הרג
 מהם רבים, ובגלות האחרונה עתיד
 הקדוש ברוך הוא להרג אותם, וזהו
 והדגה אשר ביאר מתה, ויבאש היאור,
 זו התורה, שנאמר בה ותורה אור,
 סרת אליהם, ונאמר בישראל כל הבן
 הילוד היאורה תשליכהו. אור הוא ר"ז.

שנאמר בו כבד לב פרעה, תקבד
 העבודה. מצד של הפרה - וימרו את
 חייכם.

דג גדול הוא ערב רב, שהם (שהוא) רב
 תחובל, מי חובל? אלא גדול מפל
 מלאכי חבלה, הוא חובל והיא חבלה,
 ערב רב הם בני ליליית הרשעה, שבהם
 חטאו ישראל וחבלו את פשרם באות
 הברית, הם גדולים עליהם בגלות, והם

אֹר, דְּאֵתְמַר בָּהּ (שם י כג) וְלְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה אֹר
בְּמוֹשְׁבֹתָם, בְּגוֹזְנָא דָּא בְּגִלּוֹתָא בְּתַרְאָה (הַיְאוּרָה)
הַזֹּהַר בֵּיהּ הָזָה ר"ז, דְּאֵיהּ אֹר דְּפוּרְקָנָא
בְּתַרְיִיתָא, לְקַיִים (מִכְהָ ז טו) בְּיָמֵי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם אֲרָאֵנּוּ נִפְלְאוֹת, וְדָא אֵיהּ כָּל תַּבְּנִי הַיְלֹוד
הַיְאוּרָה תַשְׁלִיכְהוּ, וְכָל חַבְתַּ תַּחֲיוּן, אֲלִין
דְּמִשְׁתַּדְּלִין בְּאֹרְיִיתָא דְּבַעַל פְּהָ.

דְּבַר אַחַר וַיִּמְן יְהו"ה דָּג גְּדוֹל לְבַלּוֹעַ אֶת יוֹנָה
(יוֹנָה ב א), דָּא עֲנִיּוֹתָא, דְּאֵיהּ עֶצֶב, וְנוֹקְבָא
דִּילִיָּה עֶצְבוֹן, דְּכוּרָא דָּג נּוֹקְבָא דָּגָה, דָּא הוּא (שם)
ב) וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה אֶל יְהו"ה אֱלֹהֵי"ו מִמְעֵי הַדָּגָה,
מִבְּפִנָּא דְּעֲנִיּוֹתָא דְּמַטֵּי לְמַעוֹי דִּישְׂרָאֵל, בְּהָהוּא
זְמַנָּא וַיֹּאמֶר יְהו"ה לְדָג וַיִּקַּא אֶת יוֹנָה וַגּוֹמֵר (שם)
יא), בְּדוּחְקָא דְּדָאָנָה דְּלַהוֹן דְּדוּאָגִין מִן עֲנִיּוֹתָא,
מִדּוּחְקָא יִפְקוֹן מִן גְּלוֹתָא, הָדָא הוּא דְּכְתִיב (שְׁמוּאֵל

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

פְּהָ.

דְּבַר אַחַר, וַיִּמְן יְהו"ה דָּג גְּדוֹל לְבַלּוֹעַ אֶת
יוֹנָה, זֶה עֲנִיּוֹת שְׁהִיא עֶצֶב, וְהַנְּקִבָה שְׁלוֹ
עֶצְבוֹן. הַזֶּכֶר דָּג, הַנְּקִבָה דָּגָה. זְהוּ
וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה אֶל יְהו"ה אֱלֹהֵי"ו מִמְעֵי
הַדָּגָה, מְרַעֵב הָעֵנִי שְׁמַנִּיעַ לְמַעֵי יִשְׂרָאֵל.
בְּאוֹתוֹ זְמַן וַיֹּאמֶר יְהו"ה לְדָג וַיִּקַּא אֶת
יוֹנָה וַגּוֹמֵר, בְּדַחַק שֶׁל הַדָּאָנָה שֶׁלָּהֶם

הַיְאוּרָה, בַּת זוּגוֹ שֶׁל אוֹתוֹ הָאֹר,
שֶׁנֶּאמַר בּוֹ וְלְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה אֹר
בְּמוֹשְׁבֹתָם, כְּמוֹ כֵּן בְּגִלּוֹת הָאַחֲרוֹנָה
(הַיְאוּרָה) הַזֹּהַר בּוֹ הָיָה ר"ז, שֶׁהוּא אֹר
הַנְּאִלָּה הָאַחֲרוֹנָה, לְקַיִים בְּיָמֵי צִאתְךָ
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֵנּוּ נִפְלְאוֹת, וְזֶהוּ כָּל
תַּבְּנִי הַיְלֹוד הַיְאוּרָה תַשְׁלִיכְהוּ, וְכָל חַבְתַּ
תַּחֲיוּן, אֵלֶּה שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בְּתוֹרָה שְׁבַעַל

ב' כב כח) ואת עם עני תושיע, דא נבואה דיונה
 דנתנבא דיפקון ישראל מן גלותא בדאגה (ס"א
 ב' דוחקא) דעניותא, ובימינא יפקון, (דף נד ע"א) בגין
 דצדיק ח"י עלמין איהו עני דאתקשר בימינא,
 דאיהו פסח, בגוונא דישראל דאתמר בהון (יחזקאל
 ז' ז) ואת ערום ועריה, והאי יונה איהי יונה
 דתיבת נח.

דבר אחר (יונה ב' יא) ויאמר יהו"ה לדג ויקא את
 היונה אל היבשה, קם סבא מבתר טולא
 פתח ואמר, והמן פזרע גד הוא (במדבר י"ז), מאי פזרע
 גד, אלא גד איהו ימינא ושמאלא, גמול דל"ם,
 פזרע גד דא יונה י' ודאי, טפה תזורתא, דביה
 אשתלים גד ואתעביד גיד, ועל דא האי זרעא
 דאיהי יו"ד דאיהי טפה קדישא, אתמר (יונה ב' יא)
 ויקא את יונה אל היבשה דאיהי נוקבא, ומפה

לשון הקודש

דבר אחר, ויאמר יהו"ה לדג ויקא את
 יונה אל היבשה, קם זקן מאחר הצל,
 פתח ואמר: והמן פזרע גד הוא, מה זה
 פזרע גד? אלא גד הוא ימין ושמאל,
 גמול דל"ם, פזרע גד זה יונה, י' ודאי,
 מפה לבנה, שבו נשתלים גד ונעשה גיד,
 ועל בן הזרע הזה שהוא יו"ד, שהיא מפה
 קדושה, נאמר ויקא את יונה אל היבשה,

שדואגים מן העניות, מהחכם יצאו מן
 הגלות, זהו שכתוב ואת עם עני תושיע,
 זו הנבואה של יונה שהתנבא שיצאו
 ישראל מן הגלות בדאגה (בדחק) של עני,
 ובימין יצאו, משום שצדיק ח"י העולמים
 הוא עני שנקשר בימין, שהוא פסח, כמו
 שישראל שנאמר בהם ואת ערום ועריה,
 והיונה הזו היא היונה של תבת נח.

דְּהוֹת יִבְשָׁה ה' אֶת־קְרִיאַת אֶרֶץ, לְאַפְקָא זְרַעִין
 וְאִיבִין, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (בראשית א י) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים
 לַיִבְשָׁה אֶרֶץ, וּלְמַקְוֵה הַמַּיִם קָרָא יַמִּים, דָּא מַקְוֵה
 יִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעוּ בְּעַת צָרָה (ירמיה יד ח).

מְקוֹרָא דְנִבְיָעוּ מִהָהוּא זְרַע דְאֶתְמַשְׁךְ מִמּוֹחָא
 עֲלָאָה, וְהָאִי (נ"א וְהָיָא) טַפָּה אִיְהִי י'
 זְעִירָא, כַּד נִפְקַת א מִן מוֹחָא דְאִיְהִי חֲכָמָה, כָּל
 סְפִירָה נְטִילַת חֶלְקָהָא, עַד דְאֶתְפְּלִיגַת לְתַשְׁע
 נְקוּדִין, וְכַד נְטִיל כָּל חַד חוֹלְקִיָּה אֲשַׁתְּאַרַת
 עֲשׂוּרָא מִכְּלָהּ טַפִּין, דְנִטְיִילַת הָהִיא יִבְשָׁה דְאִיְהִי
 עֲשִׂירִית הָאִיפָּה סְלַת, וּבְגִינָה מְעֵשְׂרִין.

וְהָהִיא טַפָּה בְּעַמּוּדָא דְאֶמְצַעִיתָא אֶתְאַרְכַּת,
 וְאֶתְעִבִידַת זְרַע ו', דְכָלִּיל שִׁית סְטֵרִין,
 וּכְמָה דְכָל סְפִירָן נְטִילִין חוֹלְקִיָּהוּן מִהָהוּא טַפָּה,

לשון הקודש

חכמה, כל ספירה נוטלת חלקה, עד
 שנחלקת לתשע נקודות, וכשכל אחד
 נוטל חלקו, נשארת עשירית מכל
 הטפות, שנוטלת אותה היבשה שהיא
 עשירית האיפה סלת, ובשבילה
 מעשרים.

ואותה הטפה מתארכת בעמוד
 האמצעי ונעשית זרע ו', שכולל כל

שהיא נקבה, וממה שהיתה יבשה ה,
 נקראת ארץ, להוציא זרעים ופרות. והו
 שכתוב ויקרא אלהים ליבשה ארץ
 ולמקוה המים קרא ימים, זה מקוה
 ישראל מושיעו בעת צרה.

מקור המעין מאותו הזרע שנמשך
 מהמח העליון, והטפה (היא) הו היא י'
 קטנה, בשיוצאת א מן המח שהיא

הָכִי נָטְלִין מִזְרַע (נ"א מההוא זרע) דְּאִיהוּ ו', כַּד אִיהוּ
 זְעִיר אֲתַעְבִּיד שִׁית, כַּד נָטְלִיל בְּיוֹד סָלִיק לְשַׁתִּין,
 שִׁית זְמַנִּין עֶשֶׂר, אֲבָל כָּל סְפִירָן כָּל חַד אִיהוּ
 תִשְׁע, וּמַלְכוּת בָּהּ אֲשַׁתְּלִים כָּל חַד לְעֶשֶׂר, וְכֹלֵא
 אֲתַמְשֵׁךְ לְגַבִּיהַ דְּגִיד דְּאִיהוּ צְדִיק, וּמַנִּיחַ לְהַהוּא
 יַבְשָׁה, וּבְהַהוּא זְמַנָּא דְּאָרִיק בָּהּ כֹּלֵא אֲתַקְרִיאַת
 תִּיבַת נַח, וְרָזָא דְּמַלְחָה וּתְנַח הַתִּיבָה בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי
 (בראשית ח יג), מַה דְּהָוַת ה' יַבְשָׁה, אֲתַעְבִּידַת ה"א
 הַשְּׁבִיעִי, וְדָא אִיהוּ וּתְנַח הַתִּיבָה בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי,
 וּתְנַח וְדָאִי בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי, וְדָא אִיהוּ גִיד צְדִיק
 ח"י עֲלָמִין, בְּגִין דְּמַנִּיחַ נְפִיק זְרַע לְהָאִי יַבְשָׁה.

וְכָל מָאן דְּאֵפִיק הָאִי זְרַע דְּאִיהוּ נְבִיעוּ מְלַעִילָא
 דְּלֵא בְּהָאִי יַבְשָׁה, גָּרִים פְּרוּדָא בְּהַהוּא
 נְבִיעוּ, כְּבִיכּוּל כְּאֵלוּ אֲתַפְסֵק נְבִיעוּ דְּשְׁבִינְתָא.

לשון הקודש

הַדְּבָר - וּתְנַח הַתִּבָּה בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי.
 מַה שְׁהִיְתָה ה' יַבְשָׁה, נַעֲשִׂית ה"א
 הַשְּׁבִיעִי, וְזֵהוּ וּתְנַח הַתִּבָּה בַּחֲדָשׁ
 הַשְּׁבִיעִי, וּתְנַח וְדָאִי בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי,
 וְזֵהוּ גִיד צְדִיק ח"י הַעוֹלָמִים, בְּגִלְל
 שְׁמַמְנוּ יוֹצֵא זְרַע לְיַבְשָׁה הַזֹּה.

וְכָל מִי שְׁמוּצִיא הַזְרַע הַזֶּה שְׁהוּא הַמַּעֲזֵן
 מְלַמְעֵלָה שְׁלֵא בִּיבְשָׁה הַזֹּה, גֹּרֵם פְּרוּד
 בְּאוֹתוֹ מַעֲזֵן, כְּבִיכּוּל כְּאֵלוּ נַפְסֵק מַעֲזֵן

שֵׁשֶׁת הַצְּדִיקִים, וְכִמוֹ שְׁכָל הַסְּפִירוֹת
 נוֹטְלוֹת חֶלְקֵם מֵאוֹתָהּ טְפָה, כַּד נוֹטְלִים
 מִהַזְרַע (מֵאוֹתוֹ זְרַע) שְׁהוּא ו', כְּשֶׁהוּא קָטָן
 נַעֲשֶׂה שֵׁשׁ, כְּשֶׁנוֹסַע בְּיוֹד עוֹלָה לְשָׁשִׁים,
 שֵׁשׁ פְּעָמִים עֶשֶׂר, אֲבָל כָּל הַסְּפִירוֹת, כָּל
 אַחַת הִיא תִשְׁע, וּבְמַלְכוּת מְשַׁתְּלֶמֶת כָּל
 אַחַת לְעֶשֶׂר, וְהַכֹּל נִמְשָׁךְ לְגִיד שְׁהוּא
 צְדִיק, וּמַמְנוּ לְאוֹתָהּ יַבְשָׁה, וּבְאוֹתוֹ זְמַן
 שְׁמָרִיק בָּהּ הַכֹּל, נַקְרָאת תִּבַּת נַח, וְסוּד

וּתְרַבָּה נְבִיעוֹ דְסִטְרָא אַחְרָא, דְאֵינּוּן מִי טוֹפְנָא,
הָדָא הוּא דְכְתִיב (בראשית ז יט) וְהַמַּיִם נָבְרוּ מְאֹד מְאֹד
עַל הָאָרֶץ, בְּהָהוּא זְמַנָּא דְלִית נְבִיעוֹ בְּהָהִיא יַבְשָׁה
דְּהִיא כְּבֻדָּה, אֶתְעַבִּידַת קִלְחָה, לְאַסְתְּלִקָּא מֵעַל
יִשְׂרָאֵל, וְאֶתְמַר בָּהּ (שם יז) וַתָּרֶם מֵעַל הָאָרֶץ, וְלֹא
נִחְתַּת עַד יִרְחֹא שְׁבִיעָאָה, דְּאֶתְמַלִּיאַת בְּזַכּוּן דִּילָהּ
וְאִיהִי כְּבֻדָּה נִחְתַּת, הָדָא הוּא דְכְתִיב (שם ח ד) וַתִּנַּח
הַתִּיבָה בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי, דְּאִיהוּ תִשְׁרִי דְרוּעָא
שְׁמַא לָא, דְּאִי הוּוּ נְפִקוּן בֵּיהּ יַפְקוּן בְּמִיתָהּ, וְלֹא
יִשְׁתְּאָרוּן אֲלָא חַד מַעִיר וּשְׁנַיִם מִמִּשְׁפָּחָה, חַד
מַעִיר כְּגוֹן נַח, וּשְׁנַיִם מִמִּשְׁפָּחָה כְּגוֹן שֵׁם וַיִּפַּת,
וּמֵאַחֲרֵינִי שְׁנַיִם שְׁנַיִם שְׁבַעָה שְׁבַעָה, מֵאֵינּוּן עַמֵּי
הָאָרֶץ דְּדַמְיִין לְבַעִירָן וְעוֹפִין וְחַיּוֹן, וְאַלִּין אֵינּוּן
דְּאִוְקָרִין יָמִים טוֹבִים וְחַגִּין, דְּאֵינּוּן שְׁנַיִם שְׁנַיִם
תְּרִין יוֹמִין חַד דְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה וְחַד דְּשָׁבוּעוֹת, תְּרִין

לשון הקודש

וַתִּנַּח הַתִּבָּה בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי, שְׁהוּא
תִשְׁרִי, רוּעֵ שְׁמַאל, שְׂאֵם הָיוּ יוֹצְאִים בוּ,
יִצְאוּ בְּמִיתָהּ, וְלֹא יִשְׁאָרוּ אֲלָא אַחַד
מַעִיר וּשְׁנַיִם מִמִּשְׁפָּחָה. אַחַד מַעִיר כְּמוֹ
נַח, וּשְׁנַיִם מִמִּשְׁפָּחָה כְּמוֹ שֵׁם וַיִּפַּת,
וּמֵאַחֲרֵי שְׁנַיִם שְׁנַיִם שְׁבַעָה שְׁבַעָה,
מֵאוֹתָם עַמֵּי הָאָרֶץ שְׁדוּמִים לְבַהֲמוֹת
וְחַיּוֹת וְעוֹפוֹת, וְאַלּוּ הֵם שְׁמוֹקִירִים יָמִים

הַשְּׁבִיעִי, וְתִרְבָּה הַמַּעֵין שֶׁל הַצַּד הָאֲחֵר
שֶׁהֵם מִי הַמַּבּוּל. זֶהוּ שְׁכַתוֹב וְהַמַּיִם נָבְרוּ
מְאֹד מְאֹד עַל הָאָרֶץ, בְּאוֹתוֹ זְמַן שְׂאֵין
נְבִיעָה בְּאוֹתָהּ יַבְשָׁה שְׁהִיא כְּבֻדָּה,
נַעֲשִׂית קִלְחָה, לְהַסְתְּלִק מֵעַל יִשְׂרָאֵל,
וְנִאֲמַר בָּהּ וַתָּרֶם מֵעַל הָאָרֶץ, וְלֹא יוֹרְדַת
עַד לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי, כְּשִׁנְתְּמַלְאֵת בְּזַכּוּיֹת
שְׁלָהֶם, וְהִיא כְּבֻדָּה יוֹרְדַת. זֶהוּ שְׁכַתוֹב

יִזְמִין דְּפוּרִים, שְׁבַעַה שְׁבַעַה אֵלִין שְׁבַעַה יִזְמִין
 דְּפִסְחָא, וְשְׁבַעַה יִזְמִין דְּסָכוּת, אוּ דְמִתְפַּלְלִין ח"י
 בְּרַבָּאן דְּצִלוּתָא בְּכָל יוֹמָא. (דף נד ע"ב) דְּסָלְקִין לְחוּשְׁפִין
 שְׁנַיִם שְׁנַיִם שְׁבַעַה שְׁבַעַה ח"י.

אוּ אֵלִין דְּהוּוּ נְטָרִין י' דְּאִיהוּ אוּת בְּרִית מִלְּחָה
 דְּאִיהוּ לְשִׁמְנָה דְּכֻלָּא ח"י, אוּ אֵלִין דְּמִנְחָן
 תְּפִלֵּי בְּכָל יוֹמָא דְּאִינוּן אוּת י', כְּמָה דְּאִתְּ אָמַר
 (שמות יג טז) וְהָיָה לְאוּת וְכוּ', וְהוּוּ קָשְׁרִין לִיָּה בַּח' בְּתֵי
 דְּתְּפִלֵּי, דְּאִינוּן ד' בְּתֵי דְּתְּפִלִּין דְּרִישָׁא, וְאַרְבַּע
 פְּרָשְׁיִין דְּתְּפִלִּין דְּיָד, אוּ אִינוּן דְּנְטָרִין אוּת י' שְׁפַת
 בְּתַחוּמָא דִּילִיָּה דְּאִיהוּ ח', תְּרֵי אֲלֵפֵי אֲמִין לְכָל
 סְטָרָא, וְכֻלָּא ח"י, לְאֵלִין אִינוּן מְקַבְּלִין בְּתַשׁוּבָה,
 דְּאִיהֵי תִיבַת נַח יוֹם הַכְּפוּרִים.

לשון הקודש

שְׁמוּנָה עֶשְׂרִי, אוּ אֵלֵּוּ שְׁמִנְיָחִים תְּפִלִּין
 בְּכָל יוֹם שְׁהִם אוּת י', כְּמוֹ שְׁנֵאמַר וְהָיָה
 לְאוּת כּוּ, וְהִיוּ קוּשְׁרִים אוּתוֹ בַּח' בְּתֵי
 תְּפִלִּין, שְׁהִם ד' בְּתֵי הַתְּפִלִּין שֶׁל רֵאשׁ,
 וְאַרְבַּע פְּרָשְׁיִוֹת שֶׁל תְּפִלִּין שֶׁל יָד, אוּ
 אוּתָם שְׁשׁוּמְרִים הָאוּת י' שְׁפַת בְּתַחוּם
 שֶׁלוֹ שְׁהוּא ח', אֲלֵפִים אָמָה לְכָל צַד,
 וְהִכַּל שְׁמוּנָה עֶשְׂרִי, אֵת אֵלֵּוּ הֵם מְקַבְּלִים
 בְּתַשׁוּבָה, שְׁהִיא תִבַּת נַח יוֹם הַכְּפוּרִים.

טוֹבִים וְחַנּוּם, שְׁהִם שְׁנַיִם שְׁנַיִם, שְׁנַיִ
 יָמִים, אַחַד שֶׁל רֵאשׁ הַשְּׁנָה וְאַחַד שֶׁל
 שְׁבוּעוֹת, שְׁנַיִ יָמִים שֶׁל פּוּרִים. שְׁבַעַה
 שְׁבַעַה, אֵלֵּוּ שְׁבַעַה יָמִים שֶׁל פִּסְחָא,
 וְשְׁבַעַה יָמִים שֶׁל סָכוּת, אוּ שְׁמִתְפַּלְלִים
 שְׁמוּנָה עֶשְׂרִי בְּרַכּוֹת שֶׁל הַתְּפִלָּה בְּכָל
 יוֹם שְׁעוֹלוֹת לְחַשְׁבוֹן שְׁנַיִם שְׁנַיִם שְׁבַעַה
 שְׁבַעַה – שְׁמוּנָה עֶשְׂרִי.

אוּ אֵלֵּוּ שְׁהִיוּ שׁוּמְרִים י' שְׁהוּא אוּת
 בְּרִית מִלְּחָה, שְׁהוּא לְשִׁמְנָה, שְׁהִכַּל

אָבֵל לְאַחֲרָיִן לֹא יִקְבֵּל לֹזֶן בְּתִיבְתָא, וְאִם יִפְקֹון
 בְּיוֹמָא דְדִינָא, אֵלִיִן דְּלֹא הִוּוּ נְטָרִין, אֶתְמַר
 בַּהוֹן ^(בראשית ז כא) וַיִּגְוַע כָּל בֶּשֶׂר הָרָמֵשׁ עַל הָאָרֶץ,
 וְאֵלִיִן אֶתְקִרְיָאוּ רְשָׁעִים גְּמוּרִים דְּנִדְוֹנִין לְאַלְתֵּר
 לְמִיתָה, דְּבַהוֹן בְּשִׂית יוֹמִין הִוּוּ שְׂכִינְתָא מִתְתַּרְכָּא
 הָדָא הוּא דְכְּתִיב ^(שם ח ט) וְלֹא מִצָּאָה הַיּוֹנָה מְנוּחַ
 לְכַף רַגְלָהּ, וְאֵלִיִן אֵינּוּן יוֹמִין דְּחֹל.

צְדִיקִים גְּמוּרִים אֵלִיִן אֵינּוּן דְּנְטָרִין ח"י וְשַׁבְּתוֹת
 וַיּוֹמִין טָבִין, עֲלִיִּהוּ אֶתְמַר וַתִּשָּׁב אֵלָיו
 הַיּוֹנָה לְעֵת עָרְב וְדָא עָרְבֵי שַׁבְּתוֹת וַיּוֹמִין טָבִין,
 דְּשְׂכִינְתָא קָא אֶתְיָא לְשָׂרְיָא עֲלִיִּהוּ בְּגִין דְּאֵינּוּן
 קָדָשׁ, כְּמָה דְּאֶתְ אָמַר ^(ירמיה ב ג) קָדָשׁ יִשְׂרָאֵל
 לִיהו"ה, וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בִּיהו"ה אֱלֹהֵיכֶם תִּיִּם
 כְּלָכֶם הַיּוֹם ^(דברים ד ד).

לשון הקודש

צְדִיקִים גְּמוּרִים אֵלִיִן אֵינּוּן דְּנְטָרִין ח"י וְשַׁבְּתוֹת וַיּוֹמִין טָבִין, עֲלִיִּהוּ אֶתְמַר וַתִּשָּׁב אֵלָיו הַיּוֹנָה לְעֵת עָרְב וְדָא עָרְבֵי שַׁבְּתוֹת וַיּוֹמִין טָבִין, דְּשְׂכִינְתָא קָא אֶתְיָא לְשָׂרְיָא עֲלִיִּהוּ בְּגִין דְּאֵינּוּן קָדָשׁ, כְּמָה דְּאֶתְ אָמַר קָדָשׁ יִשְׂרָאֵל לִיהו"ה, וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בִּיהו"ה אֱלֹהֵיכֶם תִּיִּם כְּלָכֶם הַיּוֹם.

אָבֵל אֶת הָאֲחֵרִים לֹא יִקְבֵּל בְּתִיבְתָא, וְאִם יִצְאוּ בְּיוֹם הַדִּין, אֵלִיִן שְׂכִינְתָא הִוּוּ שׂוֹמְרִים, נְאֻמַר בְּהֶם וַיִּגְוַע כָּל בֶּשֶׂר הָרָמֵשׁ עַל הָאָרֶץ, וְאֵלִיִן נְקִרְיָאִים רְשָׁעִים גְּמוּרִים שְׂנֵדוֹנִים לְאַלְתֵּר לְמִיתָה, שְׂכִינְתָא בְּשִׂיתָא יוֹמִים הִוּוּ שְׂכִינְתָא מְגֻרְשָׁת. וְהוּוּ שְׂכִינְתָא וְלֹא מִצָּאָה הַיּוֹנָה מְנוּחַ לְכַף רַגְלָהּ, וְאֵלִיִן אֵינּוּן יוֹמִים שְׂכִינְתָא חַל.

וְאֵינּוֹן צְדִיקִים גְּמוּרִים דְּנִכְתָּבִין וְנִחְתָּמִין לְאַלְתֵּר
 לְחַיִּים, וּכְתִיבִין בְּסִפְרָא דְחַיִּי, כְּמָה דְאֵת
 אָמַר וּבְסִפְרָא חַיִּים בְּרָכָה וְכוּ', בִּינּוּנִים דְּכָלִּילָן
 מִחֹל וְקִדְשׁ תְּלִיזִין עַד יוֹם הַכְּפוּרִים דְּאִיהוּ כְּגִוּוֹנָא
 דְּתִיבַת נַח, אִם תִּיבִין בְּתִיּוּבְתָא יְקַבֵּל לֹון וְיִכְתָּבוּן
 לְחַיִּי, וְאִם לֹאוּ יִכְתָּבוּן לְמִיתָה עִם אַחֲרֵינִין, דְּאֵתְמַר
 בְּהוֹן ^(בראשית ז כא) וַיִּגְוַע כָּל בָּשָׂר וְכוּ', וּבִינּוּנִים כְּגִין
 דְּאֵית בְּהוֹן פְּקוּדִין וְחֻזְבִּין, אֵתְמַר בְּהוֹן ^{(שם ו}
^{ט)} וּמִכָּל חַיִּי מִכָּל בָּשָׂר וְכוּ', מִכָּל חַיִּי מְסֻטָּרָא
 דְּזֻכּוּן, מִכָּל בָּשָׂר מְסֻטָּרָא דְחֻזְבִּין.

(ועוד דבזמנא דייתי משיחא כל אינון דנטרו אות ברית ישויב ויהון
 ממותנא, דבההוא זמנא יתפטל מותנא, דהו מתנבאין אינון
 נביאיא דאספקלריא דלא נהרא דלא ישתארוז אלא חד מעיר ושנים
 ממשפחה, כגון ההוא דכתיב (שם ז ט) שנים שנים באו אל נח, ואית
 מאן דאמר שבעה שבעה מסטרא דבת שבע, ואלין אינון חד מעיר,

לשון הקודש

בָּשָׂר וְכוּ', מִכָּל חַיִּי – מִצַּד שֶׁל הַזְּכוּת,
 מִכָּל בָּשָׂר – מִצַּד הָעֵבְרוּת.
 וְעוֹד, שְׁבֻמֵּן שְׂבִיא הַמִּשִּׁיחַ, כָּל אֱלוּ
 שְׁשֻׁמְרוּ אוֹת הַבְּרִית, יִצִּיל אוֹתָם
 מִמְּגֵפָה, שְׂבִאוֹתוֹ זְמַן תִּתְפַּטֵּל הַמִּגְפָה,
 שְׁהִיּוּ מִתְנַבְּאִים אוֹתָם נְבִיאִים שֶׁל
 הָאֶסְפֵּקֶלְרִיָּה שְׁלֵא מְאִירָה, שְׁלֵא יִשְׁאָרוּ
 אֱלֵא אַחַד מֵעִיר וּשְׁנַיִם מִמְּשַׁפְּחָה, כְּמוֹ
 אוֹתוֹ שֶׁכְּתוּב שְׁנַיִם שְׁנַיִם בָּאוּ אֶל נַח,
 וַיֵּשׁ מִי שְׂאוֹמֵר שְׁבֻעָה שְׁבֻעָה, מִצַּד שֶׁל

זַחַם צְדִיקִים גְּמוּרִים שְׁנִכְתָּבִים וְנִחְתָּמִים
 לְאַלְתֵּר לְחַיִּים, וּכְתוּבִים בְּסִפְרָא חַיִּים,
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וּבְסִפְרָא חַיִּים בְּרָכָה וְכוּ'.
 הַבִּינּוּנִים שְׁכּוּלִים מִחֹל וְקִדְשׁ, תְּלִוּוּיִם
 עַד יוֹם הַכְּפוּרִים, שְׁהוּא כְּמוֹ תִבַּת נַח,
 וְאִם שָׁבִים בְּתִשׁוּבָה, יְקַבֵּל אוֹתָם
 וְיִכְתָּבוּ לְחַיִּים, וְאִם לֹא, יִכְתָּבוּ לְמִיתָה
 עִם הָאַחֲרִים, שֶׁנֶּאֱמַר בְּהֵם וַיִּגְוַע כָּל בָּשָׂר
 וְכוּ', וְהַבִּינּוּנִים, מִשׁוּם שִׁישׁ בְּהֵם מִצְוֹת
 וְעֵבְרוּת, נֶאֱמַר בְּהֵם וּמִכָּל חַיִּי מִכָּל

נת דא שבת, דביה נזיחא דזרית לה צדיק, שנים שנים תרין יומין
חד הראש השנה וחד היום הדין, דתננינא איהו מספק ויומא חדא
דיום הכפורים, ויומא חדא דשבועות, ושבועה שבועה אינון שבועה
יומי דסבות ושבועה יומי דפסחא, דמאן דנטיר אינון יומין עתיד
לאשתובא בגלותא.

ובגין דגלי כל דא קודשא בריך הוא למשה,
שאיל רחמי עליהו, ומסר נרמיה למיתה,
הדא הוא דכתיב (שמות לב לב) ואם אין מחני נא
מספרך, ובפיוסא דיליה אדבק במלכא, ואחיד
בדרועא דימינא ואמר (שם יג) זכור לאברהם, ולבית
אחיד בשמאלא ואמר זכור ליצחק, ולבית אחיד
בגופא ואמר (שם) ולישראל, ואמר קודשא בריך
הוא לאלין בינונים לגבייהו תמה זכות אבות, פיון
דלא תאבו בתיובתא הא אינון פרשעים גמורים
ואם תאבין בתיובתא אתמר לגבייהו חלה זכות

לשון הקודש

למשה, בקש עליהם רחמים ומסר עצמו
למיתה, זהו שכתוב ואם אין מחני נא
מספרך, ובפיוס שלו נדבק במלך, ואחו
בזרוע ימין, ואמר זכר לאברהם, ואחר
כך אחו בשמאל ואמר זכר ליצחק,
ואחר כך אחו בגוף ואמר ולישראל,
ואמר הקדוש ברוך הוא לבינוניים הללו,
אליהם תמה זכות האבות, פיון שלא
שבו בתשובה, הרי הם פרשעים גמורים,
ואם שבים בתשובה, נאמר אליהם חלה

בת שבע, ואלו הם אחד מעיר. נת זה
שבת, שבו מנוחה שזירש אותה הצדיק,
שנים שנים, שני ימים, אחד של ראש
השנה ואחד של יום הדין, שהשני הוא
מספק, ויום אחד של יום הכפורים, ויום
אחד של שבועות, ושבועה שבועה הם
שבועה ימי סבות ושבועת ימי פסח, שמי
ששומר אותם ימים עתיד להנצל
בגלות].

ומשום שגלה כל זה הקדוש ברוך הוא

אבות, ובגין דלא יתאבידו אלין בינוניים אמר
 משה וכי ימרון בני עלמא דאנא בנח דלא בעא
 רחמי על דריה, בטהוא זמנא מסר גרמיה עלייהו,
 הדא הוא דכתיב ואם אין מחני נא.

ובגין דא עתיד רעיא מהימנא למחני בגלותא
 בתראה, וביה יתקיים (ישעיה נג ה) והוא מחולל
 מפשעינו, אתעביד חול בגינייהו, מדוכא בעונותינו
 במכתשין דיסורין דעניותא, בכמה דוחקין דסביל
 עלייהו, ובגיניה (שמות לב ד) וינחם יהו"ה על הרעה
 וגומר, והדא הוא דכתיב (ישעיה נג ה) ובחבורתו נרפא
 לנו, ובגיניה שמאל דוחה לבינוניים דאיהי ראש
 השנה, וימין מקרב לון בתיובתא דאיהו פסת, (דף
 נה ע"א) דרועא ימינא לקבל שבים, ויזקים לון מנפילו
 דלהון ואחיד בידיהון, ויימי לון קומי שבי ירושלים,
 ובשבעות יפקון בזכותא דמשה דאיהו מתן תורה

לשון הקודש

מדיכא בעונותינו, במכות של יסורים של
 עניות, בכמה דחקים שסובל עליהם,
 ובגללו וינחם יהו"ה על הרעה וגומר, וזהו
 שכתוב ובחבורתו נרפא לנו, ובגללו
 שמאל דוחה את הבינוניים, שהיא ראש
 השנה, וימין מקרבת אותם בתשובה,
 שהוא פסת, ורוע ימין לקבל שבים,
 וזקים אותם מנפילתם ואוחז בידיהם,

זכות אבות, וכדי שלא יאבדו הבינוניים
 הללו, אמר משה, וכי יאמרו בני העולם
 שאני כמו נח שלא בקש רחמים על
 דורו? באותו זמן מסר עצמו עליהם, והו
 שכתוב ואם אין מחני נא.

ומשום זה עתיד הרועה הנאמן להיות
 בגלות האחרונה, ובו יתקיים והוא
 מחולל מפשעינו, נעשה חל בגללם,

רַחֲמֵי, וְגַלִּי לֹון סֵפֶר תּוֹרָה, וַיִּתְּכַנְּשׁוּן לִירוּשָׁלַם,
וַתִּרְאֶה תִיבְשָׁה מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, וְרַחֲמֵי עַל בְּנוֹי,
וּבִיָּה (דברים לב יא) בְּנֶשֶׁר יַעִיר קִנּוּ, מָאן קִנּוּ יְרוּשָׁלַם
קִנּוּ (לשכינתא).

בְּהַהוּא זְמַנָּא שׁוֹפֵר מְהוּפֵד קְדָמָא זְקַף קָטָן,
אַתְהַפֵּד מִמְשָׁלָה דְאִוְמִין דְעֵלְמָא,
וְיִשְׂרָאֵל דְאִינוּן מְזַרְעָא דְהַהוּא דְאַתְמַר בִּיָּה (בראשית
לב יא) קָטַנְתִּי מִכָּל הַחֲסָדִים אֲסַתְלַק וְאַזְדַּקַּף, וְאַתְמַר
בִּיָּה זְקָף גְּדוּל, בִּימִינָא אֲסַתְלַקוּ מִן גְּלוּתָא, בְּגִין
דְמוֹלִיד לִימִין מִשָּׁה דְדַרְגִיָּה עֲמוּדָא דְאַמְצָעִיתָא
דְאִיהוּ שְׁבוּעוֹת.

וּבִיָּה מְאַרִיף טְרַחָא, בִּיָּה מְאַרִיף קוּדְשָׁא בְרִיף.
הוּא דְאִיהוּ אַרְךְ אַפִּים עַל בִּינּוּנִים, וְטְרַח
בְּגִינִיָּהוּ, לְקִיָּמָא וּבְרַחֲמִים גְּדוּלִים אַקְבָּצַד (ישעיה נד)

לשון הקודש

וְיִאמַר לְהֵם קוּמֵי שְׁבִי יְרוּשָׁלַם,
וּבְשְׁבוּעוֹת יֵצְאוּ בְזֻכוֹת מִשָּׁה, שְׁמַתַּן
תּוֹרָה הוּא רַחֲמִים, וּמְגַלָּה לְהֵם סֵפֶר
תּוֹרָה, וַיִּתְּכַנְּסוּ לִירוּשָׁלַם, וַתִּרְאֶה
תִיבְשָׁה, מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, וְרַחֲמִים עַל
בְּנוֹי, וְבוּ בְנֶשֶׁר יַעִיר קִנּוּ. מִי זֶה קִנּוּ?
יְרוּשָׁלַם קִנּוּ (לשכינתא).

וּבִיָּה מְאַרִיף טְרַחָא, בּוּ מְאַרִיף הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, שְׁהוּא אַרְךְ אַפִּים עַל
הַבִּינּוּנִים וְטְרַח בְּשִׁבְלֵם, לְקִיָּם

בְּאוֹתוֹ זְמַן שׁוֹפֵר מְהוּפֵד קְדָמָא זְקָף
קָטָן, מִתְהַפֵּק מִמְשָׁלַת אֲמוֹת הָעוֹלָם,

וְבִיּה יִפְקֹן עַל יְדָא דְהָהוּא דְאַתְיִיהִיב אֲוִרִיתָא
עַל יְדִיה בְּשָׁבוּעוֹת, דְּאָזִיל לְיִמִּינָא דְהִינְנוּ פְּסַת,
בְּהִיא זְמַנָּא אֲזִי יִשִּׁיר מֹשֶׁה (שמות טו א), וּבְסַפּוֹת וַיִּבֹּא
יַעֲקֹב שָׁלֹם (בראשית לג יח), שָׁלֹם בְּגוֹפִיהָ, שָׁלֹם בְּמִמּוֹנֶיהָ,
וְאַסְתַּחֲר בְּשַׁבְּעָה עֲנָנִי יִקַּר בְּגוֹזָנָא דְקַדְמִיתָא פִּד
נְפֻקוּ יִשְׂרָאֵל מִמְּצָרִים, לְקַיִים כִּימֵי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם וְגוֹמֵר (מִיכָה ז טו).

וְרִשְׁיַעֲיָא דְאִינוּן עֵרֵב רַב אֶתְמַר בְּהוּן סו"ף
פְּסו"ק, דְּאִינוּן מְזַרְעָא דְעַמְלָק דְּאֶתְמַר
בִּיה (שמות יז טו) וַיֹּאמֶר כִּי יָד עַל כֶּסֶף י"ה, וְאִינוּן חֲמִשׁ
מִינִים עַמְלָקִים גְּבוּרִים נְפִילִים עֲנָקִים רְפָאִים,
דְּכֻלְהוּ מִסְתַּלְקִין וּמִתְגַּבְּרִין עַל יִשְׂרָאֵל בְּגָלוּתָא,
הָדָא הוּא דְכְּתִיב (בראשית ז יח) וַיִּגְבְּרוּ הַמִּים וַיִּרְבוּ מְאֹד
עַל הָאָרֶץ, אַרְבַּע זְמַנֵּן כְּתִיב וַיִּגְבְּרוּ וַיִּרְבוּ, לְקַבֵּל
אַרְבַּע גְּלוּוֹן, וְעַלֵּייהוּ אֶתְמַר סו"ף פְּסו"ק, דְּפְסִיק

לשון הקודש

וְהַרְשָׁעִים, שְׁהִם עֵרֵב רַב, נֹאמַר בְּהִם
סו"ף פְּסו"ק, שְׁהִם מְזַרְעוּ שֶׁל עַמְלָק,
שֶׁנֹּאמַר בּוּ וַיֹּאמֶר כִּי יָד עַל כֶּסֶף י"ה, וְהִם
חֲמִשָּׁה מִינִים: עַמְלָקִים, גְּבוּרִים, נְפִילִים,
עֲנָקִים, רְפָאִים, שְׁכֻלָּם מִתְעַלִּים
וּמִתְגַּבְּרִים עַל יִשְׂרָאֵל בְּגָלוּתוֹ. זְהוּ
שְׁפַתּוֹב וַיִּגְבְּרוּ הַמִּים וַיִּרְבוּ מְאֹד עַל
הָאָרֶץ. אַרְבַּע פְּעָמִים כְּתוּב וַיִּגְבְּרוּ
וּבְרַחֲמִים גְּדוּלִים אֶקְבָּצָךְ, וּבוּ יִצְאוּ עַל
יָד אוֹתוֹ שְׁנַתְנָה תוֹרָה עַל יָדוּ בְּשָׁבוּעוֹת,
שְׁהוּלָךְ לְיִמִּין שְׁהִנְנוּ פְּסַת. בְּאוֹתוֹ זְמַן אֲזִי
יִשִּׁיר מֹשֶׁה, וּבְסַפּוֹת וַיִּבֹּא יַעֲקֹב שָׁלֹם,
שָׁלֹם בְּגוֹפוֹ, שָׁלֹם בְּמִמּוֹנוֹ, וּמִקַּף בְּשַׁבְּעָה
עֲנָנֵי כְבוֹד בְּבְרָאשׁוּנָה פְּשִׁיעָאוּ יִשְׂרָאֵל
מִמְּצָרִים, לְקַיִם כִּימֵי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם וְגוֹמֵר.

לֹאן קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא לְסוּף יוֹמֵיָא מֵעֲלָמָא. (דף נה ע"א)

(ע"א).

תְּקוּנַת עֲשָׂרִים, וְחֵד וְעֲשָׂרִים

וּבְהַהוּא זְמַנָּא הַקָּטָן יְהִיָּה לְאַלְפָּה (ישעיה ס כב)

מִסְטָרָא דְשִׁמְאֵלָא, וְהַצְעִיר לְגוּי עֲצוּם

מִסְטָרָא דִימֵינָא, אֲנִי יְהוּ"ה בְּעַתָּה אֲחִישָׁנָה (שם)

מִסְטָרָא דְעֻמּוּדָא דְאַמְצָעִיתָא, וּמִיָּד יִתְפַּסְקוּן

עַמְלָקִים מִן עֲלָמָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא יְתִיב עַל

בְּרַסְיָיָה, וְדָא אִיהוּ שׁוּפְ"ר הוּלְ"ךְ אֲתַנְ"ח יְתִי"ב,

בְּהַהוּא זְמַנָּא דִּיתְמַחוּן עַמְלָקִים מֵעֲלָמָא, יְהִיָּה

קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא נָח נִיחָא לְיִשְׂרָאֵל, וְיְתִיב עַל

בְּרַסְיָיָה, כְּמָה דְאַתְמַר בִּיהּ (דניאל ז ט) וְעַתִּיק יוֹמִין

יְתִיב, לְבוּשָׁה כְּתֻלָּג חוּר, לְקִימָא אִם יְהִיוּ חֲטָאִיכֶם

כְּשָׁנִים כְּשָׁלָג יִלְבִּינוּ (ישעיה א יח).

לשון הקודש

וּנְבָרוּ, כְּנֻד אַרְבַּע גְּלִיזוֹת, וְעַלֵּיהֶם נֶאֱמַר
סוּ"ף פְּסוּ"ק, שְׁמִפְסִיק אוֹתָם הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְסוּף הַיָּמִים מִן הָעוֹלָם.

תְּקוּנַת עֲשָׂרִים, וְחֵד וְעֲשָׂרִים

וּבְאֹתוֹ זְמַן הַקָּטָן יְהִיָּה לְאַלְפָּה – מַצַּד
הַשְּׁמָאֵל, וְהַצְעִיר לְגוּי עֲצוּם – מַצַּד

הַיָּמִין, אֲנִי יְהוּ"ה בְּעַתָּה אֲחִישָׁנָה – מַצַּד
הָעֻמּוּד הָאַמְצָעִי, וּמִיָּד יִפְסְקוּ הָעַמְלָקִים

לְבָן. לְקִימָא אִם יְהִיוּ חֲטָאִיכֶם כְּשָׁנִים

כְּשָׁלָג יִלְבִּינוּ.

וּלְגַבֵּי עֵשׂוֹ וַיִּשְׁמַעְאֵל כְּתִיב (דניאל ז ט) כְּרִסְיֵיהָ
 שְׂבִיבִין דֵּי גוּר, (ס"א רומי) וּמַאיִנּוֹן שְׂבִיבִין
 דְּכְרִסְיֵיהָ אֲזַקְדוֹן כָּל טַעְוֹן דִּילְהוֹן, גְּלַגְלוּהִי גוּר
 דְּלִיק, דְּנַחְתִּין מַנְיָה עֵשָׂר גְּלַגְלִין מִסְטְרָא דְאֵת י',
 וּשְׂבִיבִין מִסְטְרָא דְאֵת ה', תְּרִין אֲתוּוֹן יתְעָרוֹן
 בְּנוֹרָא לְאֲזַקְדָּא טַעְוֹן דְּלְהוֹן, בְּהֵהוּא זְמַנָּא (ישעיה א
 לא) וְהָיָה הַחֲסָן לְנַעֲזֶרֶת וְכו'.

בְּהֵהוּא זְמַנָּא סָלִיק ו' עַל דְּרַגְנָא דִּילִיָּה דְאִיהוּ
 שֵׁשׁ מַעְלוֹת לְכַפָּא, וְדָא אִיהוּ דְרַגְנָא,
 תְּרִי טַעְמִי, מַאי תְּרִי טַעְמִי, אֵלָא בְּתַר דְּסָלִיק
 לְדְרַגְיָה יִימַר לְיִשְׂרָאֵל וַעֲשֵׂה לִי מִטַּעְמִים כַּאֲשֶׁר
 אֶהְבֵּתִי (בראשית כז ד), מִפְּקוּדִין דְּעֵשֶׂה דְכְּלִילָן בְּה'
 דְּאַבְרָהָם, דְּכְּלִיל רַמ"ח פְּקוּדִין, דְּבְהוֹן אֲתְקַרִיב ה'
 לְגַבֵּי ו', וְקַרְבְּנָא דָּא אִיהוּ קְרִיבוֹ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא עִם שְׂכִינְתֵיהָ.

לשון הקודש

בְּאוּתוֹ זְמַן עוֹלָה ו' עַל דְּרַגְתוֹ שְׁהִיא
 שֵׁשׁ מַעְלוֹת לְכַפָּא, וְזוּהִי דְרַגְנָא, תְּרִי
 טַעְמִי, מַה זֶה תְּרִי טַעְמִי? אֵלָא אַחַר
 שְׁעוֹלָה לְדְרַגְתוֹ, יִאמַר לְיִשְׂרָאֵל וַעֲשֵׂה
 לִי מִטַּעְמִים כַּאֲשֶׁר אֶהְבֵּתִי, מִמַּצּוֹת
 עֲשֵׂה שְׂכָלוֹת בְּה' שֶׁל אַבְרָהָם, שְׂכּוֹלֵל
 רַמ"ח מַצּוֹת שְׂבָהֶם מִתְקַרְבֵּת ה' אֵל ו',
 וְקַרְבֵּן זֶה הוּא קְרִיב שֶׁל הַקּוֹדֵשׁ בְּרוּךְ

וּלְגַבֵּי עֵשׂוֹ וַיִּשְׁמַעְאֵל כְּתוּב, בְּסֻאוֹתֵינוּ
 שְׂבִיבֵי אֵשׁ, (רומי) וּמֵאוֹתָם שְׂבִיבִים שֶׁל
 כְּסָאוֹ יִשְׂרְפוּ כָּל גְּלוּלֵיהֶם, גְּלַגְלוּ אֵשׁ
 בּוֹעֶרֶת, שְׂיוֹרְדִים מִמֶּנּוּ עֲשֶׂרָה גְּלַגְלִים
 מִצַּד שֶׁל הָאוֹת י', וּשְׂבִיבִים מִצַּד שֶׁל
 הָאוֹת ה', שְׁתֵּי אוֹתוֹת יתְעוֹרְרוּ כַּאֲשֶׁר
 לְשֶׁרֶף אֵת גְּלוּלֵיהֶם. בְּאוּתוֹ זְמַן וְהָיָה
 הַחֲסָן לְנַעֲרֶת וְכו'.

בְּכָל אֶתֶר וְאֶתֶר (נ"א אָבֵר וְאֵבֵר) קָרִיבֵי י"ה, ה' חֲמִשָּׁת אֲלָפִים לְבָרִיאַת עוֹלָם, ו' אֶלֶף הַשְּׁשִׁי בְרַמ"ח, וּבִשְׁמַאלָא דְתַמָּן לְפָא יִטּוּל נּוֹקְמִין מֵאוּמִין דְּעָלְמָא, וְרָזָא דְמַלְכָּה (ישעיה סג) כִּי יוֹם נָקָם בְּלִבִּי, וְדָא אֶתְכַלִּילֵן בְּעִמּוּדָא דְאִמְצָעִיתָא, דְּפִקּוּדִין דְּעֵשָׂה אֶתִּיּהִיבֵי מִיְמִינָא, וּפִקּוּדִין דְּלֵא תַעֲשֶׂה מִשְׁמַאלָא, וְאֵלִין אֵינּוּן תְּרִי טַעַמִּי, וּפִקּוּדִין דְּעֵשָׂה אֵינּוּן מֵאֲכָלִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּפִקּוּדִין דְּלֵא תַעֲשֶׂה פְּרִנְסָה לְסַמְא"ל לְמָאן דְּעֵבֵר עַלֵּיהּוּ.

(וְאֵלִין הָיָה קָרִיב) (נ"א אֶקְדִּים) (נ"א וּבְאֵלִין מִתְקָרֵב) עֵשׂוֹ לְיִצְחָק וְאָמַר לִיהּ יָקָם אָבִי וְיֹאכַל מִצִּיד בְּנֵי (בראשית כו לא), וְסַמְא"ל בְּגִינֵיהּוּ הָיָה אֶקְדִּים (נ"א קָרִיב) לְשְׁמַאלָא, לְאִטְעָמָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִחוּבִין דְּבְנָוִי דְּאֵינּוּן מֵאֲכָלִין מְרִירָן, דְּבְגִינֵיהּוּ אֶתְמַר (מלאכי א ג) וְאֶת עֵשׂוֹ שָׁנְאֵתִי, עִמּוּדָא דְאִמְצָעִיתָא מִתַּמָּן

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

הוא עם שְׂכִינָתוֹ.

הם תְּרִי טַעַמִּי, וּמִצְוֹת עֵשָׂה הֵן מֵאֲכָלִי הַקּוּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִצְוֹת לֵא תַעֲשֶׂה פְּרִנְסָה לְסַמְא"ל מִי שְׁעוּבֵר עַלֵּיהֶם.

(וְאֵלֵינוּ הָיָה מְקָרִיב) (מְקָדִים) (וּבְאֵלֵינוּ מִתְקָרֵב) עֵשׂוֹ לְיִצְחָק, וְאָמַר לוֹ יָקָם אָבִי וְיֹאכַל מִצִּיד בְּנֵי, וְסַמְא"ל בְּגִלְלָם הָיָה מְקָדִים (מְקָרִיב) לְשְׁמַאל, לְהַטְעִים אֶת הַקּוּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא מִחֲטָאֵי בְנָוִי, שְׁהֵם מֵאֲכָלִים מְרִיבִים,

בְּכָל מְקוֹם וּמְקוֹם (אֵיבֵר וְאֵיבֵר) קָרִיב שְׁל י"ה, ה' חֲמִשָּׁת אֲלָפִים לְבָרִיאַת עוֹלָם, ו' אֶלֶף הַשְּׁשִׁי בְרַמ"ח, וּבִשְׁמַאל, שְׁשָׁם הַלֵּב, יִטּוּל נְקָמוֹת מֵאֲמוֹת הָעוֹלָם, וְסוּד הַדְּבָר - כִּי יוֹם נָקָם בְּלִבִּי, וְדָא נְבִלְלִים בְּעִמּוּד הָאִמְצָעִי, שְׁמִצְוֹת עֵשָׂה נִתְּנוּ מִיְמִין, וּמִצְוֹת לֵא תַעֲשֶׂה מִשְׁמַאל, וְאֵלֵינוּ

אֶתִּיהִיבַת אֲזַרִּיתָא, דְּאִיהִי כְּלִילָא (דף נה ע"ב) דִּימִינָא
 וּשְׂמַאלָא, בְּהַהוּא זְמַנָּא עֲשָׂן יתְעַר לְגַבֵּי שְׂמַאלָא
 לְאַעְבְּרָא מִתַּמָּן סַמְא"ל, וּמִיַּד סָלִיק עֲשָׂן אַחְרָא
 דְּאִיהוּ עֲשָׂן הַקְּטָרֶת, (אִיהוּ כְּלָלָא דְּאֲזַרִּיתָא קְשׁוּרָא דִּילִיה
 כְּפִקּוּדִין דְּעֵשָׂה) לְקִשְׂרָא וּלְקַרְבָּא יְמִינָא כְּשְׂמַאלָא,
 דְּעַמּוּדָא דְּעֲשָׂן אִיהוּ עַמּוּדָא דְּאַמְצַעִיתָא (כְּרַחֲמִינוּ,
 וּכְפִקּוּדִין דְּלֹא תַעֲשֶׂה בְּדַחֲלִינֵי) עַמּוּד הַקְּטָרֶת.

כִּמְאִי קְטָרֶת דִּילִיה שְׂכִינְתָא תַתְּאָה, דְּאִיהִי סְלָקָא
 בְּכַמְּהָ רִיחִין וּבּוֹסְמִין טָבִין, וְכַד סְלָקָא
 לְגַבֵּיהּ אֶתְמַר בָּהּ (שִׁיר ג' ו') מִי זֹאת עוֹלָה מִן הַמִּדְבָּר
 וְכוּ' דְּסְלָקָא בְּהוֹן, דָּא ה' תַתְּאָה, זֹאת סְלָקָא בְּמ"י,
 מְקַטְרֶת מִר וּלְבַנָּה (שם) תְּרִי יְרַכֵּי קְשׁוּט, מְכַל
 אַבְקַת רוּכַל (שם) דָּא צְדִיק, דְּאִיהוּ כְּלִיל כְּלָא, אִיהוּ
 רוּכַל, וְאִיהִי אַבְקַת דִּילִיה, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב (בראשית
 ב כד) וַדְּבַק בְּאַשְׁתּוֹ, וּבִיה סְלִיקַת לְגַבֵּי בַעֲלָה.

לשון הקודש

תַעֲשֶׂה בִּירְאָה, עַמּוּד הַקְּטָרֶת.
 מַחֵי הַקְּטָרֶת שְׁלוֹ? שְׂכִינָה תַחַתְּוֹנָה,
 שְׁהִיא עוֹלָה בְּכַמְּהָ רִיחֹת וּבְשָׁמִים
 טוֹבִים, וּכְשֶׁעוֹלָה אֵלָיו, נֹאמַר בָּהּ מִי
 זֹאת עוֹלָה מִן הַמִּדְבָּר וְכוּ', שְׁעוֹלָה בְּהֵם,
 זו ה' תַחַתְּוֹנָה, זֹאת עוֹלָה בְּמ"י, מְקַטְרֶת
 מִר וּלְבַנָּה, שְׁתֵּי יְרַכֵּים שֶׁל אֶמֶת, מְכַל
 אַבְקַת רוּכַל, זֶה צְדִיק, שְׁהוּא כּוֹלֵל הַכֹּל,

שְׁבִשְׁבִילֵם נֹאמַר וְאֵת עֲשׂו שְׁנֵאתִי.
 מִהֶעַמּוּד הָאֲמָצְעִי מִשָּׁם נִתְּנָה תּוֹרָה,
 שְׁהִיא כְּלָלוֹת שֶׁל זְמַן וּשְׂמַאל, בְּאוֹתוֹ
 זְמַן עֲשָׂן יתְעוֹרַר לְשַׁמְאֵל לְהַעֲבִיר מִשָּׁם
 סַמְא"ל, וּמִיַּד עוֹלָה עֲשָׂן אַחֵר, שְׁהוּא עֲשָׂן
 הַקְּטָרֶת, (הוּא כְּלָלָה שֶׁל הַתּוֹרָה, הַקִּשְׁר שֶׁלּוּ מִצְוֹת עֲשָׂה),
 לְקִשְׂר וּלְקַרְבּ זְמַן לְשַׁמְאֵל, שְׁעַמּוּד
 הָעֲשָׂן הוּא הָעַמּוּד הָאֲמָצְעִי (בְּאַהֲבָה, וּמִצְוֹת לֹא

שְׂכִינְתָא תִּתָּאָה אִיהִי קְטֹרֶת דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, וְאִיהִי קְרַבֵּן דִּילִיָּה, מְזִבַּח דִּילִיָּה,
דְּבַה מְתַקְנִין יִשְׂרָאֵל מֵאֲכָלִים דְּקְרַבְנִין דְּעִלּוּתִין
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאֵינוּן לְקַבֵּל קְרַבֵּן הַשְּׁחֵר,
וְקְרַבֵּן דְּבֵין הָעֲרַבִּים, וְקְרַבְנָא דְּאִמּוּרִים וּפְדָרִים
דְּמִתְאֲכָלִין כָּל לֵילְיָא, וְאִיהוּ קְרַבֵּן מוּסַף דְּאִיהוּ
צְדִיק, וְאִיהוּ קְרַבְנָא דְּשַׁבְּתוֹת וַיּוֹמֵם טוֹבִים דְּלִית
קְרַבְנָא (קריבו לעמא קדישא לקודשא בריך הוא בשבת ויום טוב)
אַלָּא בְּהַ, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב (ויקרא טז ג) **בְּזֹאת יִבָּא**
אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ, וְאֵל יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל כִּי אִם
בְּזֹאת (ירמיהו ט כג).

אִיהִי מִשְׁכּוּנָא דִּילִיָּה, דְּבְגִינָה אִיהוּ שְׂאֲרֵי
בְּגוּוֹיָהּ, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב (שמות כה ח) **וְעָשׂוּ**
לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם וְגוֹמֵר, אִיהִי אֲרוֹן דִּילִיָּה,

לשון הקודש

וְהוּא קְרַבֵּן מוּסַף שְׂהוּא צְדִיק, וְהוּא
 קְרַבֵּן שַׁבְּתוֹת וַיּוֹמֵם טוֹבִים, שְׂאֵין קְרַבֵּן,
 (קרוב של העם הקדוש לקדוש ברוך הוא בשבת ויום טוב)
 אַלָּא בְּהַ. זְהוּ שַׁבְּתוֹב בְּזֹאת יִבָּא אַהֲרֹן
 אֶל הַקֹּדֶשׁ, וְאֵל יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל כִּי אִם
 בְּזֹאת.

הִיא הַמִּשְׁכּוּן שְׁלוֹ שְׁבַשְׁבִּילָה הוּא שׁוּרָה
 בְּתוֹכְכֶם, זְהוּ שַׁבְּתוֹב וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ
 וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם וְגוֹמֵר, הִיא הָאֲרוֹן שְׁלוֹ,

הוּא רוֹבֵל, וְהִיא אֲבָקָה שְׁלוֹ, זְהוּ שַׁבְּתוֹב
 וְדָבֵק בְּאִשְׁתּוֹ, וְבוּ עוֹלָה לְבַעֲלָהּ.

שְׂכִינְתָה תַּחְתּוּנָה הִיא הַקְטֹרֶת שְׁלֵ
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהִיא הַקְרַבֵּן שְׁלוֹ,
 הַמְזִבַּח שְׁלוֹ, שְׁבַה מְתַקְנִים יִשְׂרָאֵל
 מֵאֲכָלִים שְׁל קְרַבְנוֹת שְׁל תְּפִלוֹת לְקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, שְׁהֵם פְּגָנְד קְרַבֵּן הַשְּׁחֵר
 וְקְרַבֵּן שְׁל בֵּין הָעֲרַבִּים, וְקְרַבֵּן שְׁל
 אִמּוּרִים וּפְדָרִים שְׁמִתְאֲכָלִים כָּל הַלֵּילָה,